

GUILLAUME VAN ESBROECK

1931

Guillaume, Charles, Louis Van Esbroeck (ook Guy, Guilhem of Willem genoemd) werd geboren te Schaerbeek op 8 februari 1900. Hij volbracht de Grieks-Latijnse humaniora te Brussel, eerst aan het St Maria-Instituut en daarna aan het St Michiels-College, waar hij in 1916 afstudeerde. Aan de Vrije Universiteit te Brussel, die in 1919 haar cursussen hervatte, behaalde hij in 1921 het diploma van burgerlijk mijningenieur. Hij was in 1921-22 en 1922-23 fellow van de C.R.B. Educational Foundation, en zo studeerde hij verder aan de Columbia University te New York, waar hij in juli 1923 het diploma behaalde van Master of Arts in Mining Geology, en in november 1923 dat van Engineer of Mines. Hij bezocht en bestudeerde toen de voornaamste mijnstreken van de Verenigde Staten en Canada, vooral voor alle non-ferrometalen, en volbracht een stage in kolen- en ijzermijnen te Birmingham, Alabama. Na zijn militaire dienst, die hem uiteindelijk de graad van artillerie-reserve-luitenant schonk, gedetacheerd op de tweede sectie van de Generale Staf, ondernam hij een reis naar Ethiopië, waar hij de Prins-Regent Tafari raad gaf bij een op te richten geologische dienst (1924). Hij werd dan achtereenvolgens stagiair bij de National City Bank of New York, Brussels Branch (1925), ingenieur-onderdirecteur bij de N.V. De Sphinx te Maastricht (1926-29), technisch adviseur bij de N.V. Algemene Bankvereniging (later Kredietbank) te Brussel (1929-31).

Bij K.B. van 21 oktober 1931 werd hij benoemd tot docent aan de Rijksuniversiteit te Gent en belast met de nieuw op te richten cursus in de Mijnbouw, in de pas in het leven geroepen afdeling Mijnbouw van de Speciale Scholen, toegevoegd aan de Faculteit der Wetenschappen. Tevens werd hij belast met de herhalingen en de oefeningen, aan dit onderwijs verbonden. Hij bezocht herhaaldelijk de Technische Hogeschool te Delft, alsmede de Franse en Duitse Hogere Mijscholen te St Etienne, Parijs, Aken, Freiberg en Clausthal. Hij werd actief lid van de Commissie tot vaststelling van Nederlandse mijnbouwkundige

vaktermen in Nederland en België, onder de leiding van de Directeur Generaal van het Mijnwezen. Hij ondernam in 1937 een studiereis in de voornaamste mijnstreken van Congo, Rhodesië, Zuid-Afrika, Angola en Uganda. Bij K.B. van 12 juli 1935 ontving hij uitbreiding van bevoegdheid met de facultatieve cursus „Overzicht der Aardkunde” in de afdelingen der burgerlijk scheikundige en burgerlijk metaalkundige ingenieurs.

Bij K.B. van 20 december 1939 werd hij, met ingang van 1 oktober 1936, bevorderd tot gewoon hoogleraar in de faculteit der Wetenschappen. Hij werd tijdelijk belast met de verplichte cursus van Mijn aardrijkskunde van 1945 tot 1951. In 1942-44 verkreeg hij een subsidie van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek te Brussel, voor een studie over de gebezigde toonhoogten in muzikale toonladders en uitvoeringen, welke hij met behulp van een door hem gepland en door Ir. Stevens te Duffel gemaakt instrument („orthoclavier”), in samenwerking met ir. Monfort van Verviers, in de laboratoria van de Rijksuniversiteit te Luik tot een goed einde bracht. Het kwam uit dat het hoofdstuk over de muzikale akoestiek in de meeste wetenschappelijke handboeken over natuurkunde, radikaal moest herzien worden, omdat de zo geprezen „natuurterts” haast geen rol in de klassieke muziek speelt.

Professor van Esbroeck organiseerde met veel succes talrijke excursies voor de studenten, ook die van de voorbereidende ingenieursscholen, in de Belgische, Hollandse en Luxemburgse mijnen. De eindstages van zijn studenten van het laatste jaar werden in die landen en ook soms in Frankrijk, Engeland, Zweden en Duitsland uitgevoerd. In 1953 nam hij actief deel aan de studiegroep n° 127, door de O.E.E.C. te Parijs voor het probleem van de arme afzettingen in Europa georganiseerd, en dit bracht hem in nauw contact met mijnen die minder bekend zijn, in Engeland, Frankrijk en Italië, en tevens in het verre noorden te Kiruna-vaara. Hij nam dikwijls deel aan het economisch leven der mijnen in België en Congo, waar zijn advies zeer gewaardeerd werd, o.a. bij rechterlijke onderzoeken over mijnongevallen, waar hij de verdediging van eventueel betichte ingenieurs met hart en ziel steunde.

Van 1939 tot 1958 werd hij regelmatig lid van de Centrale Examencommissie en fungeerde hij als secretaris van de jury voor alle afdelingen van de Toegepaste Wetenschappen, ook voor de Landbouwkundige ingenieurs te Gembloers. Hij was secretaris van zijn faculteit der Wetenschappen te Gent van 1954 tot 1957. Bij de oprichting van de faculteit der Toegepaste Wetenschappen werd hij (K.B. van 1 oktober 1957) aan deze faculteit verbonden. Hij werd tevens als eerste Dekan van genoemde Faculteit door zijn collegas gekozen en zetelde als lid in de Raad van Beheer van de Rijksuniversiteit tot september 1958. Een hersenschudding, in een auto-ongeval bij een bezoek aan een mijn opgelopen, had echter zijn arbeidsmogelijkheden zo ingekort dat hij gedwongen werd, op uitdrukkelijke wens van de geneesheren, van een volledige rust te gaan genieten. Bij K.B. van 26 januari 1960 werd hij, met ingang van 1 december 1959, tot het emeritaat toegelaten.

Professor van Esbroeck beheerst talrijke talen. Hij is lid van talrijke genoot-

schappen : in België, o.a. de „Société Belge de Géologie, Paléontologie et Hydrologie”, „Société Géologique de Belgique”, „Société royale belge des Ingénieurs et Industriels” „Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging”, waar hij lang lid van de Raad was, „Centre d'Études bancaires”, „Institut belge des Finances Publiques”, „Théonoé”, enz. In het buitenland, is hij lid van het „Geologisch-Mijnbouwkundig Genootschap” in Nederland, van „Société de l'Industrie Minérale” te Parijs, „Institution of Mining and Metallurgy” in Londen, „Metall und Erz” te Clausthal, fellow of the „Geographical Society of New York”, corresponderend lid van de „Mine Ventilation Society of South Africa” te Johannesburg. Hij zetelde in de Europese Liga voor Economische Samenwerking.

BELANGRIJKSTE PUBLIKATIES VAN G. VAN ESBROECK

- Méthodes d'exploitation en Campine.* Revue Universelle des Mines, Liège, 1924.
Un diagramme chimico-minéralogique pour les roches éruptives. Bull. Soc. Géologique de Belgique, mémoires, 1924.
Inleiding tot een discussie over de nomenclatuur der afbouwmethoden. Geologie en Mijnbouw, 's Gravenhage, 1933.
Mouvements tectoniques récents le long de la basse-Senne et de la Basse-Dyle. Bull. Soc. belge de Géologie, 1935.
Éléments d'Économie Minière. Bull. Soc. belge des Ing. et Ind., 1938.
Méthode d'exploitation à la mine Prince Albert (Kipushi) (met VAN WEYENBERGH). Annales des Mines de Belgique, 1938.
Stoping Method at Kipushi. Technical Paper Amer. Inst. Mining & Metallurgical Engineers, 1938.
Irréversibilité de l'évolution économique. Annales Soc. Scientifique de Bruxelles, 1938.
Essai sur le mécanisme des échanges monétaires. Ibid., 1939.
Qu'est-ce que jouer juste? (met F. MONFORT JR.). Boekje in Collection Savoir, Bruxelles, 1946. (Étude psycho-physiologique de l'audition musicale).
Théorie des Gammes. Congrès de l'association des Ingénieurs sortis de l'Université de Liège, 1947 (section Art de l'Ingénieur et Art de la Musique).
Winterslag, a modern coal mine in Belgium. Colliery Engineering, London, May-June, 1948.
Waarop dient een technicus de studenten bij hun mijnbezoeken te wijzen? Studiedagen van een Commissie van het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg, Brussel, 1949.
Thermodynamics of an air flow in mines. De Ingenieur, 's Gravenhage, 1950.
Thermodynamique d'un courant d'air (applicable aux problèmes de ventilation). Annalen van de Algemene Vereniging der Ingenieurs uit de Bijzondere Scholen te Gent, 1950.
Thermodynamica van een luchtstroom. Technisch Wetenschappelijk Tijdschrift, 19e jaarg., nrs. 5 & 6.
Commentaires étymographiques sur les jades astronomiques chinois, et : Les sept étoiles directrices. Mélanges chinois et bouddhiques, Institut des hautes études chinoises, Bruxelles, vol. IX, 1951.
Effet de l'auto-dilatation sur la loi des pertes de charge d'un courant d'air. Mémoire présenté au IIIe congrès national des sciences, Bruxelles, 1950.
Planten en dieren in oostasiatische osteoglyphen. Biologisch Jaarboek (Dodonaea), 19e jaarg., 1952.
Rapport sur l'exploitation des minerais pauvres en Europe (in samenwerking) Office de productivité de l'Organisation Européenne de Coopération économique, Paris, 1954.
Analyse psychologique des gammes. Revue de Laryngologie, Bordeaux, 1954.
L'horizon de notre science. Bulletin européen, Rome, 1957, Conférence au Collège européen des sciences sociales et économiques, Paris, 1957.